

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 15/04 om visumadministrationen på danske ambassader og generalkonsulater

Integrationsministerens redegørelse af 14. oktober 2005

Udenrigsministerens redegørelse af 14. oktober 2005

Fordelingen af ansvar

1. Statsrevisorerne bemærkede i beretningen, at de forventede, at udenrigsministeren og integrationsministeren ville skabe fuld klarhed over, hvordan det faglige ansvar for og tilsynet med repræsentationernes visumudstedelse er fordelt mellem de 2 ministerier.

Det fremgår af ministrenes redegørelser, at Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet er ved at færdigforhandle en skriftlig aftale om ansvaret for og tilsynet med visumadministrationen på de danske repræsentationer, og at fordelingen af ansvaret mellem Integrationsministeriet/Udlændingestyrelsen og Udenrigsministeriet vil blive nærmere beskrevet i aftalen.

Et udkast til aftalen har været forelagt for Rigsrevisionen. Bortset fra enkelte uklarheder i formuleringen har Rigsrevisionen ikke haft bemærkninger til udkastet til aftalen, men finder, at aftalen på tilfredsstillende måde klarlægger ansvarsfordelingen.

Jeg finder det tilfredsstillende, at de 2 ministerier gennem aftalen skaber klarhed over fordelingen af ansvaret for og tilsynet med visumsagsbehandlingen på Udenrigsministeriets repræsentationer.

Tilsyn og kontrol

2. Statsrevisorerne bemærkede i beretningen, at Udenrigsministeriets og Integrationsministeriets tilsyn og kontrol med repræsentationernes visumudstedelse har været utilstrækkelig og ineffektiv.

Det fremgår af ministrenes redegørelser, at de 2 ministerier vil styrke tilsynet med repræsentationernes visumudstedelse.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Integrationsministeriet vil føre stikprøvekontrol med repræsentationernes behandling af visumansøgninger, og at det er aftalt, at ministeriet eller Udlændingestyrelsen deltager i visse af Udenrigsministeriets inspektionsbesøg på repræsentationerne. Jeg finder det ligeledes tilfredsstillende, at Udlændingestyrelsen 2 gange årligt vil undersøge, om visa udstedt af repræsentationerne er blevet registreret i Det Fælles Visumsystem. Jeg finder det positivt, at Integrationsministeriet og styrelsen overvejer, på hvilken måde det nye fælles europæiske visuminformationssystem (VIS), der forventes indført i 2007, kan anvendes i forbindelse med tilsynsopgaver.

3. Udenrigsministerens redegørelse vedrørende hjemmetjenestens tilsyn og repræsentationschefernes stikprøvekontroller giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Udenrigsministeren oplyser, at det er besluttet, at repræsentationschefen skal udarbejde lokal risikoanalyse og på grundlag heraf fastlægge de lokale retningslinjer for behandlingen af ansøgninger. Retningslinjerne, som skal ajourføres mindst én gang om året, skal i videst muligt omfang samordnes med de øvrige Schengen-landes repræsentationer. Retningslinjerne skal indsendes til Udlændingestyrelsen og Integrationsministeriet med kopi til Udenrigsministeriet.

Jeg finder det meget tilfredsstillende, at kontrolniveauet på repræsentationerne således vil afspejle den lokale risikovurdering, og at Integrationsministeriet, Udlændin-

gestyrelsen og Udenrigsministeriet løbende vil blive holdt orienteret om repræsentationernes kontrolniveau, sagsgange og visumpraksis.

4. Rigsrevisionen bemærkede i beretningen, at Udenrigsministeriet ikke havde haft tilfredsstillende overblik over konstaterede uregelmæssigheder i repræsentationernes visumadministration.

Udenrigsministeren oplyser, at indberetninger om uregelmæssigheder i repræsentationernes visumadministration og mistanke herom registreres elektronisk i ministeriets arkiv og vil blive lagt på særlige aktpakker for hver repræsentation. Jeg forudsætter, at der vil blive etableret en elektronisk søgemulighed, så der kan søges på tværs af aktpakker. Jeg finder, at ministeriet herved vil få bedre overblik over de typer af uregelmæssigheder, der har været på repræsentationerne, herunder visumansørgernes nationalitet og eventuelt konstaterede fejl eller svagheder i sagsbehandlingen.

Udenrigsministeren oplyser, at oplysninger om visummisbrug behandles af Udlændingestyrelsen og politiet, og at oplysninger herom, som Udenrigsministeriet bliver bekendt med, registreres på Udenrigsministeriets akter og videregives til nævnte myndigheder. Jeg går ud fra, at Udenrigsministeriet i de tilfælde, hvor en dansk repræsentation har udstedt det pågældende visum, tillige underretter repræsentationen om misbruget.

5. Rigsrevisionen anbefalede i beretningen Udenrigsministeriet og Integrationsministeriet at samarbejde om en systematisk registrering af oplysninger om både visummisbrug og uregelmæssigheder i visumadministrationen. De 2 ministre har ikke i deres redegørelser knyttet bemærkninger til muligheden for et sådant samarbejde.

Jeg finder, at de 2 ministerier sammen bør overveje, hvordan et sådant samarbejde kan etableres.

Rammerne for repræsentationernes visumopgaver

6. Udenrigsministerens redegørelse vedrørende lister over bemyndigede giver mig ikke anledning til bemærkninger.

På baggrund af ministerens redegørelse herom er det endvidere min vurdering, at oplæringen i visumsagsbehandlingen er tilfredsstillende for både bemyndigede og lokalansatte visummedarbejdere.

7. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at de bemyndigede sagsbehandlere på omkring halvdelen af repræsentationerne ikke havde kendskab til det officielle hovedsprog i landet, og Rigsrevisionen fandt derfor, at der bør skabes en bedre sammenhæng mellem ansvaret for sagsbehandlingen og sagsbehandlerens sproglige forudsætninger for at kontrollere ansøgerne.

Det er ifølge udenrigsministerens redegørelse ministeriets opfattelse, at fordelene ved en omfattende sproguddannelse af de udsendte medarbejdere i arabisk, kinesisk, russisk og andre sprog ikke vil stå mål med de betydelige omkostninger, der er forbundet dermed, og at en sådan praksis heller ikke genfindes i noget andet Schengenland, Storbritannien eller Irland.

Rigsrevisionen pegede i beretningen på, at Udenrigsministeriet burde overveje de forskellige muligheder for at forbedre de bemyndigede sagsbehandleres sproglige forudsætninger for at kontrollere ansøgerne. Jeg er enig med Udenrigsministeriet i, at fordelene ved en sproguddannelse skal vurderes i forhold til omkostningerne derved.

Jeg finder fortsat, at Udenrigsministeriet bør overveje, hvorledes de sproglige forudsætninger hos sagsbehandlerne kan forbedres.

Jeg vil drøfte spørgsmålet med ministeriet.

8. Jeg finder det positivt, at Udenrigsministeriet har iværksat en undersøgelse af repræsentationernes personaleresurser til visumadministrationen, og jeg forventer, at ministeriet, når resultatet foreligger om nogle måneder, vil overveje, om personaleresurserne på hver enkelt repræsentation svarer til kontrolniveauet og de lokale retningslinjer for visumadministrationen, som repræsentationschefen skal udarbejde, jf. pkt. 3.

Repræsentationernes sagsbehandling

9. Statsrevisorerne kritiserede i beretningen, at den usikre sagsbehandling medfører unødvendige risici. Dels er der risiko for yderligere tilfælde af uregelmæssigheder og visummisbrug, dels risiko for, at personer, som ville være berettigede til at få et visum, ikke får deres ansøgning imødekommet.

Rigsrevisionens undersøgelse viste, at ambassaden i Moskva ikke behandler individuelle ansøgninger om visum til turistformål. Således havde ambassaden i hele 2004 ikke behandlet andre ansøgninger om turistvisa end dem, der var modtaget gen-

nem særligt akkrediterede russiske og danske rejsebureauer. Ambassaden vejledte ansøgere om at indgive ansøgningerne gennem et rejsebureau, der var omfattet af denne ordning, mens individuelle ansøgere – herunder statsborgere fra andre lande end Rusland, der var afskåret fra at søge gennem disse rejsebureauer – blev vejledt om, at det var udsigtsløst at søge.

Undersøgelsen viste også, at ambassaden i Moskva ikke krævede personligt fremmøde.

Udenrigsministeren giver ikke i sin redegørelse nye oplysninger omkring denne praksis. Det fremgår, at ministeriet finder, at ambassadens praksis er i overensstemmelse med Schengen-reglerne og viseringsinstruksen. På baggrund af at der ikke foreligger tilbagemeldinger fra politiet eller Udlændingestyrelsen om, at visa udstedt af ambassaden i Moskva i noget omfang misbruges, finder Udenrigsministeriet ikke, at der som anbefalet af Rigsrevisionen er grundlag for at iværksætte en undersøgelse af, ”om der eventuelt er andre tilfælde, hvor repræsentationerne i for høj grad følger en fast praksis uden at foretage en konkret vurdering”.

I henhold til Schengen-reglerne og viseringsinstruksen skal repræsentationerne foretage en konkret, individuel vurdering af visumansøgerne.

Rigsrevisionens undersøgelse viste, at ambassaden i Moskva ikke i noget tilfælde havde taget imod individuelle turistansøgninger, og at ambassaden ikke indkaldte ansøgere til personlig samtale på grundlag af en konkret vurdering af risikoen i det enkelte tilfælde.

Integrationsministeren har ikke i sin redegørelse oplyst om sin vurdering af, om Moskva-ambassadens omtalte praksis er i overensstemmelse med Schengen-reglerne og retningslinjerne i viseringsinstruksen.

Jeg vil derfor afvente en fælles vurdering fra Udenrigsministeriet og Integrationsministeriet af disse spørgsmål.

Jeg forventer desuden, at de 2 ministerier i deres løbende tilsyn med repræsentationernes visumadministration vurderer, om der er tilfælde, hvor repræsentationerne i for høj grad følger en fast praksis uden at foretage en konkret vurdering.

Rigsrevisionens generelle anbefalinger

10. Jeg finder udenrigsministerens foranstaltninger for at efterkomme Rigsrevisionens generelle anbefalinger tilfredsstillende.

Sammenfatning

11. Jeg finder det sammenfattende positivt, at integrationsministeren og udenrigsministeren har truffet en række foranstaltninger med henblik på at forbedre tilsynet og kontrollen med repræsentationernes visumsagsbehandling.

Jeg vil følge op på samarbejdsaftalen, når den foreligger i endelig form, og på de ændringer af viseringsinstruksen, som beretningen har givet anledning til.

Jeg vil fortsætte drøftelserne om sprogkunderskaber med Udenrigsministeriet.

Jeg vil desuden afvente Udenrigsministeriets og Integrationsministeriets fælles indstilling til Moskva-ambassadens omtalte visumpraksis samt resultatet af Udenrigsministeriets undersøgelse af resurserne i visumadministrationen.

Jeg vil orientere statsrevisorerne om de nævnte punkter.

Henrik Otbo